

4. Atzori L. et al., The Internet of Things: A survey, Comput. Netw. (2010), doi:10.1016/j.comnet.2010.05.010
5. Диба М. І., Гернего Ю. О. Глобальні тенденції та потенціал розвитку ринку краудфандингу в Україні. Економіка України. 2020. № 2 (699). С. 66-79.
6. Na chasi. У Верховну Раду внесли закон про хмарні послуги. URL: <https://nachasi.com/2019/12/26/cloud-service/>
7. Диба М. І. Інвестиційна привабливість надання програмного забезпечення як послуги в економіці спільної участі / М. І. Диба, Ю. О. Гернего // Фінанси України. – 2020. – № 1. – С. 42-57.

УДК 339.972:004

Ірина Декрет
аспірантка спеціальності 051 «Економіка»,
здобувач наукового ступеня PhD
кафедри економіки та підприємництва,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
irynadekret@gmail.com

ДРАЙВЕРИ РОЗВИТКУ ІТ-КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

THE DRIVERS OF DEVELOPMENT OF THE IT COMPANY IN UKRAINE

ДРАЙВЕРЫ РАЗВИТИЯ ИТ-КОМПАНИЙ В УКРАИНЕ

Анотація. Досліджено теоретичні, методичні та прикладні аспекти розвитку ІТ-компаній, проаналізовано чинники розвитку ІТ-компаній в Україні.

Abstract. Theoretical, methodological and applied aspects are investigated of the development of IT companies, the factors are analyzed for the development of IT companies in Ukraine.

Анотация. Исследованы теоретические, методологические и прикладные аспекты развития ИТ-компаний, проанализированы факторы развития ИТ-компаний в Украине.

Основою сучасного підходу до розвитку компаній є новітні технології, інтелектуальні ресурси та інновації. Штучний інтелект, робота з великими масивами даних, машинне навчання - уже існуюче та наступне майбутнє, у якому буде розвиватися людство. Тотальна автоматизація, яка сьогодні проникає в усі галузі нашого життя. У майбутньому світі виграють тільки ті країни, ті індустрії, ті спеціалізації, які матимуть креативну та цифрову складову у своїй діяльності. Сучасне бізнес-середовище ІТ-компаній характеризується високим ступенем динамічності, необхідністю постійного сканування та діагностики компонентів і чинників зовнішнього і внутрішнього середовища підприємства, які впливають на прийняття управлінських рішень у сфері бізнесу.

Внаслідок нетривалого періоду становлення ІТ-сфери в Україні, фундаментальний базис розвитку ІТ-компаній на сьогодні не сформований. Принципові відмінності у характері діяльності зарубіжних та вітчизняних ІТ-компаній унеможливають адаптацію зарубіжних практик щодо функціонування ІТ-компаній в Україні. Це зумовлює необхідність дослідження та виокремлення чітких факторів розвитку ІТ-компаній з урахуванням українських особливостей ІТ-бізнесу.

Основними драйверами розвитку ІТ – компаній в Україні слід розглянути та виокремити наступні:

1. Експорт комп'ютерних та інформаційних послуг з України: продаж послуг із розроблення програмного забезпечення та різноманітних проектів [1]. На світовому просторі український ІТ – ринок показав себе як надійний, якісний та з помірним рівнем оплати праці,

тому з кожним роком попит та розміри експорту комп'ютерних та інформаційних послуг лише зростають (рис. 1). Навіть незважаючи на падіння експорту та економіки країни в цілому за останні декілька років, галузь показує стабільне зростання на 11-26% щороку.

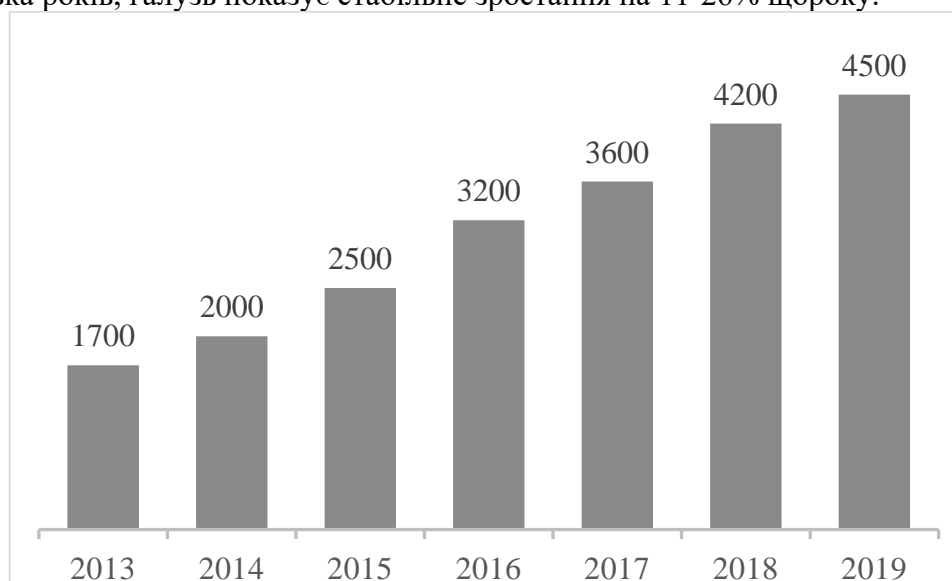

Рис. 1. Експорт комп'ютерних та інформаційних послуг в період 2013-2019 рр., млн. дол[Сформовано автором за джерелом2, 3]

Українська ІТ – спільнота щороку згадується та здобуває все більших успіхів у рейтингах світових агенцій. Так, якщо проаналізувати досягнення за 2018 рік, то Україна посіла 50 місце із 157 у рейтингу Human Capital Index 2018 [5], 12 українських та міжнародних компаній, що мають представництва в Україні увійшли у світовий рейтинг «ТОП-500 найкращих ІТ-розробників» (у 2017 році їх було 8), відразу 18 українських компаній увійшли в список кращих у світі постачальників ІТ-послуг рейтингу The 2018 Global Outsourcing 100 (у 2017 році було 12 компаній), 1 місце в галузі науки і технологій рейтингу The Good Country Index тощо [4].

2. 30% компаній – світових лідерів в сфері розробки програмного забезпечення – мають офіси в Україні. У нашій країні працює понад 4 тисячі технологічних ІТ-компаній, понад 110 R&D центрів всесвітньо відомих міжнародних компаній, понад 1600 компаній, які займаються ІТ – послугами [3]. Найбільшими ІТ-компаніями, згідно зі статистичними даними за січень 2020 року, є: EPAM Ukraine, SoftServe, GlobalLogic, Luxoft, Ciklum, NiX, Infopulse, DataArt, EVOPLAY, Intellias тощо [7].

3. Працівники ІТ-компаній сприяють наповненню місцевих бюджетів та розвитку регіонів. Єдиний податок, який сплачують ФОП, на 100% залишається в місцевих бюджетах за місцем реєстрації, в той час як ПДФО розподіляють серед місцевих бюджетів різного рівня на 75%, а податок на прибуток на 90% надходить до центрального бюджету. Відповідно і розмір надходжень до державного бюджету на 1 працюючого в сфері ІТ є значно вищим, ніж в середньому по країні. Податок на доходи фізичних осіб, сплачений працівниками ІТ-галузі, у 3,7 разів перевищує середній по країні. Оскільки у галузі широко застосовують модель співпраці зі спеціалістами на умовах ФОП, враховується також розмір єдиного податку, сплачений одним активним підприємцем. Його розмір також у 3,4 рази є більшим, ніж розмір ПДФО на 1 працюючого [6].

4. Зростання внутрішнього попиту на ІТ-послуги. Виробництво, медицина, освіта, банківський сектор, агропромисловий комплекс та інші галузі з кожним роком починають впроваджувати у свою діяльність все більшу частину інформаційних технологій та заміну певних процесів на автоматизовані. Роботизована виробнича лінія, роботи-хірурги, застосування технології розпізнавання обличчя на охоронних пунктах у навчальних закладах, використання дронів та безпілотників для контролю врожаю та оцінки якості ґрунтів – це уже сьогоднішня реальність. У зв'язку з цим відбувається щорічне зростання ІТ- спеціалістів (рис. 2).

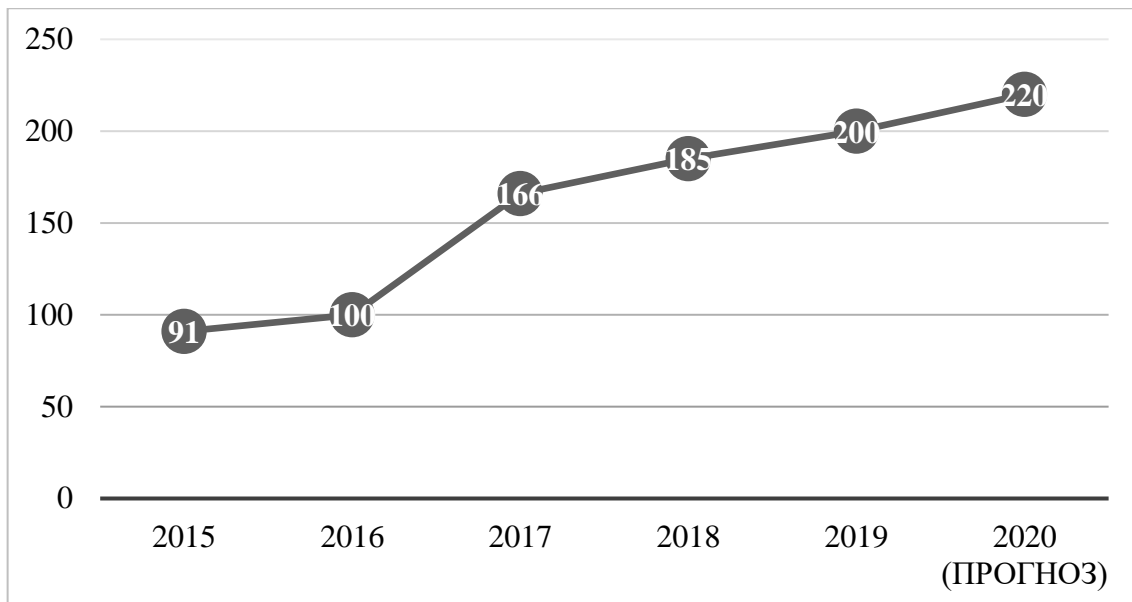

Рис. 2. Кількість ІТ – спеціалістів України в період 2015- 2020 рр., тис. ос. [Сформовано автором за джерелом 3]

5. Активізація уряду та стимулювання з боку держави розвитку ІТ-компаній, впровадження преференцій для ІТ-бізнесу (зміни в податковому законодавстві для 3-ї групи ФОП), фокус та акцент уряду на пріоритетних напрямках ІТ-сектору, запровадження комплексного підходу та вирішення нагальних проблем ІТ-компаній, таких як: працевлаштування іноземців, розвиток людського капіталу та освіти, скасування застарілих законодавчих бар'єрів, розбудова екосистеми та створення технологічних парків.

Глобальний інтерес до інформаційних технологій, цифрова трансформація окремих бізнесів і цілих індустрій створюють сприятливу кон'юнктуру на міжнародному та українському ринку розвитку ІТ-компаній. Основними рушійними драйверами сьогодення у розвитку ІТ-компаній в Україні є: зростання попиту на ІТ-послуги з боку державних органів та установ, запровадження для розвитку внутрішнього ІТ-ринку державних пріоритетів — курс на цифровізацію, створення програм стимулювання підприємств, які впроваджують цифрові рішення. Консолідація зусиль для реформування податкового законодавства і збереження умов, які дозволяють індустрії розвиватися та бути конкурентоспроможною на міжнародному рівні. Причини, які здатні уповільнити зростання та розвиток українських ІТ-компаній на світових просторах — загальний імідж України у світі, політична і економічна нестабільність, не завжди достатня прозорість та передбачуваність умов ведення бізнесу. Внутрішній попит на ІТ-послуги напряму залежить від економічної ситуації в країні. Українська ІТ-індустрія органічно зростатиме разом зі світовим ринком цифрових послуг, зберігаючи поточні темпи розвитку.

Література

1. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс] – URL: <https://bank.gov.ua/statistic>
2. Офіційний сайт IT Ukraine Association [Електронний ресурс] – URL: <https://itukraine.org.ua/en/it-industry-in-ukraine-count-not-neglect.html>
3. Офіційний сайт N-iX [Електронний ресурс] – URL: [https://www.n-ix.com/software-development-in-ukraine-2019-2020-market-report/?utm_source=dou.ua&utm_medium=referral&utm_campaign=Dou%20\(Ukraine%20IT%20Report\)%20updated](https://www.n-ix.com/software-development-in-ukraine-2019-2020-market-report/?utm_source=dou.ua&utm_medium=referral&utm_campaign=Dou%20(Ukraine%20IT%20Report)%20updated)
4. Офіційний сайт The good country [Електронний ресурс] – URL: <https://www.goodcountry.org/index/results>
5. Офіційний сайт Wikipedia [Електронний ресурс] – URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Human_Capital_Index

6. Розвиток української IT-індустрії. Аналітичний звіт [Електронний ресурс] – URL: https://ko.com.ua/files/u125/Ukrainian_IT_Industry_Report_UKR.pdf
7. Топ-50 IT-компаній України, січень 2020 [Електронний ресурс] – URL: <https://dou.ua/lenta/articles/top-50-jan-2020/>

УДК 65.012.123

Віта Ковтун

к.е.н., доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва,
ДВНЗ «КНЕУ ім. Вадима Гетьмана»,
vitkovtun@ukr.net

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ПЕРЕГОВОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

MODELING OF PROCESSES OF NEGOTIATION ACTIVITY IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION OF ECONOMY

МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРОЦЕССОВ ПЕРЕГОВОРНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ

Анотація. Досліджено моделі, що дозволяють організовувати переговорні процеси підприємства: моделі теорії ігор; моделі системної динаміки; комплексні методики, пов'язані з використанням систем підтримки переговорів.

Abstract. The models that allow to organize the enterprise negotiation processes are studied: models of game theory; models of system dynamics; comprehensive techniques related to the use of negotiation support systems.

Аннотация. Исследованы модели, позволяющие организовывать переговорные процессы предприятия: модели теории игр; модели системной динамики; комплексные методики, связанные с использованием систем поддержки переговоров.

Сучасні тенденції переходу економіки на новий технологічний уклад актуалізують модернізацію вітчизняних виробничих систем, формування інноваційних підходів до організаційно-економічного забезпечення процесів виробництва, а також систем і методів управління. Переговорні процеси мають широке поширення в комерційній сфері діяльності підприємства, зокрема, за такими напрямками діяльності: закупівля товару, ліцензій та інших цінних паперів, створення різноманітних комерційних об'єднань, укладання контрактів з постачальниками, виробниками, продавцями.

Перш за все, необхідно визначити тип моделі переговорної діяльності. *Win Win Model* – це модель, в якій виграє кожен учасник переговорного процесу. У цій моделі немає жодного учасника, який би не мав виграшу від переговорів. Це найбільш прийнятна модель переговорів.

Win Lose Model – модель, у якій перемагає одна зі сторін, а інша сторона програє. У такій моделі переговори проводяться в декілька раундів обговорень, при цьому одна сторона задоволена переговорами, в той час як інша сторона залишається незадоволеною.

Lose Lose Model. В цій моделі результат переговорів дорівнює нулю. Жодна зі сторін не задоволена результатом переговорів.

Модель переговорів *RADPAC*. Модель переговорного процесу *RADPAC* широко застосовується в корпораціях [1]. Аббревіатура моделі означає наступне: R – rapport (взаємозв'язок); A – analysis (аналіз); D – debate (дебати); P – proposal (пропозиція); A – agreement (угода); C – close (закриття). У назві моделі криється ідея ведення переговорів і етапи переговорного процесу. Взаємозв'язок означає, що має бути взаєморозуміння між сторонами, які беруть участь в переговорах.